

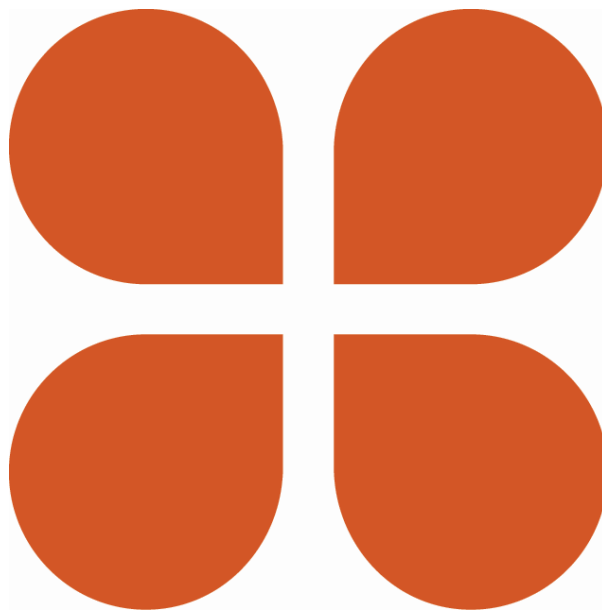

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Rapport från Riksantikvarieämbetet

Sverige i Unescos världsarvskommitté 2007 - 2011

Redovisning av regeringsuppdrag

Riksantikvarieämbetet 2012

Box 5405

114 84 Stockholm

www.raa.se

riksant@raa.se

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	6
REGERINGSUPPDRAGET	6
RAPPORTENS BEREDNING	6
SVERIGES UPPDRAG	8
KOMMITTÉNS ROLL OCH ARBETE	8
KANDIDATUREN	9
ORGANISATION, SAMORDNING OCH FÖRANKRING	12
REPRESENTATION OCH ARBETSGRUPP	12
SAMORDNING OCH FÖRANKRING	13
KOMMUNIKATION	15
POLICY OCH INRIKTNING	17
PRIORITERADE FRÅGOR	17
SÄRSKILDA UTVECKLINGSFRÅGOR	17
PROFESSIONELL OCH VETENSKAPLIG GRUND.....	19
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH GENOMFÖRANDE	21
KOMPETENS	21
SAMARBETE	21
RESURSER	22
BEDÖMNING AV UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE	24
FORTSATT ARBETE.....	26
NATIONELLT	26
INTERNATIONELLT	27

Sammanfattning

Sverige var från oktober 2007 till november 2011 ledamot i Unescos världsarvskommitté. Arbetet i kommittén leddes av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Naturvårdsverket, Kulturdepartementet, Miljödepartementet och den svenska delegationen vid Unescos sekretariat.

Den samlade bedömningen är att Sverige har genomfört uppdraget väl. De organisatoriska förutsättningarna för att kunna genomföra uppdraget på ett tillfredsställande sätt har varit tillräckliga. För uppdraget bildades en arbetsgrupp med olika kompetenser och myndighetstillhörigheter. Genom att tjänstemän vid Kulturdepartementet och Miljödepartementet deltagit i arbetsgruppen har arbetet haft kontinuerlig förankring i Regeringskansliet. Arbetet i kommittén har även förankrats i olika grupper och nätverk. Särskilt betydelsefullt har det nordiska samarbetet varit för att ge kraft åt Sveriges agerande i kommittén. För att öka den allmänna kännedomen om världsarvskonventionen och Sveriges uppdrag i kommittén har kommunikationsinsatser genomförts.

De frågor som Sverige drivit har utgått från konventionens centrala uppgifter, aktuella frågor i kommittén och nationella mål och uppdrag för natur- och kulturmiljövården. Arbetet har legat i linje med strategin för Sveriges arbete i Unesco. Sverige har utgått från grundprincipen att konventionens tillämpning ska vila på professionell och vetenskaplig grund. Särskilt fokus har lagts på diskussioner och beslut om förslag till nya världsarv och om åtgärder och insatser för att värna befintliga världsarv. Sverige har i kommittén vinnlagt sig om att föra fram perspektiv, ståndpunkter och argument från praxis i nationell natur- och kulturmiljövård. Under mandatperioden har ett omfattande utvecklingsarbete bedrivits som Sverige deltagit aktivt i med synpunkter, förslag och aktiviteter.

Arbetet har successivt utvecklats under mandatperioden. I jämförelse med många andra länder har Sverige haft förhållandevis goda förutsättningar och hört till de mest aktiva ledamöterna. Ledamotskapet är ett ansvarsfullt uppdrag, som förutsätter kompetens och resurser. Genomförandet hade stärkts ytterligare om tillgång funnits till utvecklat diplomatiskt stöd och kompetens på internationellt beslutsfattande samt medel för särskilda insatser för världsarv och utvecklingen av konventionens tillämpning.

Världsarvskonventionen och kommitténs arbete för att värna och informera om mänsklighetens gemensamma natur- och kulturarv präglas idag av olika politiska och ekonomiska intressen och processer. För att klara uppdraget behöver kommunikationen och

samordningen mellan expertmyndigheterna, departementen och Unescodelegationen utvecklas. Om Sverige skulle kandidera på nytt behöver detta förhållande uppmärksammas.

Kommittéuppgiften har gett många erfarenheter att använda i det nationella arbetet med världsarvskonventionens tillämpning. Ökad kunskap och kompetens har förbättrat förutsättningarna att hantera förslag till nya världsarv och frågor som rör skydd och förvaltning av världsarven i Sverige. Tidigare kontakter har upprätthållits och nya knutits till gagn för dessa uppgifter. Uppdraget har gett utvecklad kompetens i policyfrågor rörande konventionens tillämpning, vilket också stärker tillämpningen av konventionen nationellt. Det har även medfört en tydligare bild av styrkor, svagheter, behov och utmaningar i det nationella arbetet. En slutsats är att konventionens ställning behöver bli starkare i Sverige. Kunskaperna om den behöver öka generellt i samhället liksom hos myndigheter som fattar beslut som rör världsarv.

Erfarenheterna, kunskaperna och kontakterna kan användas i fortsatt internationellt arbete. Förutsättningarna för att formulera mer utvecklade svenska ståndpunkter i underlag och remissvar till Unesco har ökat. Det är möjligt att fortsatt ha en aktiv roll i utvecklingen av konventionens tillämpning genom att initiera och genomföra aktiviteter. Riksantikvarieämbetet ser många möjligheter, men anser att frågan om hur det framtida engagemanget ska se ut behöver utredas. Fortsatt internationellt arbete behöver även förtydligas i styrande dokument.

Inledning

Regeringsuppdraget

Under fyra år - från oktober 2007 till november 2011- var Sverige ledamot i Unescos världsarvskommitté. Arbetet leddes av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Naturvårdsverket, Kulturdepartementet, Miljödepartementet och Sveriges delegation vid Unesco i Paris. Riksantikvarieämbetet har i regleringsbrevet för 2012 fått i uppdrag att redovisa och kommentera erfarenheterna från arbetet. Av rapporteringen ska även framgå vilka överväganden Riksantikvarieämbetet gör rörande hur erfarenheterna kan användas i det fortsatta världsarvsarbetet, både nationellt och internationellt.

I redovisningen beskrivs och kommenteras vad uppdraget har inneburit. Sveriges insats bedöms utifrån de förutsättningar som givits. Riksantikvarieämbetet anser att en redovisning av hur Sverige tagit sig an uppdraget och genomfört det är värdefull för framtiden. Erfarenheterna av vad ett uppdrag av denna art kräver bör tas tillvara om Sverige skulle välja att kandidera till världsarvskommittén på nytt. De bör även kunna vara av intresse för svenska representanter i andra kommittéer och expertorgan i Unesco samt för Regeringskansliet och andra myndigheter i överväganden om kandidaturer och expertmedverkan i framtiden. Andra nordiska länder har uttryckt intresse för att ta del av rapporten som underlag inför beslut om egna kandidaturer till världsarvskommittén.

Rapporten beskriver världsarvskommitténs uppgifter och hur Sveriges arbete har organiserats, förankrats och kommunicerats. Den hållning Sverige intagit utifrån grundprinciper och arbetssätt i konventionen redovisas tillsammans med de särskilda frågor som Sverige valt att driva. I enlighet med regeringsuppdraget redogör rapporten även för hur erfarenheterna från uppdraget kan tas omhand i fortsatt arbete nationellt och internationellt. Rapporten innehåller även en bedömning av hur väl arbetet genomförts. Den görs mot bakgrund av vad kommittéuppdraget innebär, de förutsättningar som funnits för genomförandet och förändringar i världsarvskommittén och världsarvskonventionens tillämpning.

Rapportens beredning

Den arbetsgrupp som skapades för uppdraget och som beskrivs nedan har under de fyra åren haft regelbundna möten och deltagit i kommitténs sessioner. Beslut, reflektioner och information har dokumenterats i minnesanteckningar och promemorior. Arbetsgruppen har

kontinuerligt reflekterat över uppdraget för att utveckla arbetet. Rapporten bygger på dessa erfarenheter. Även de diskussioner som förts i referensgruppen för uppdraget och med nordiska representanter och samarbetspartners har utgjort material. Under kommittémötet i Sankt Petersburg i Ryssland i juni/juli 2012 höll Riksantikvarieämbetet ett kortare möte med de nordiska delegationerna till mötet för att få synpunkter på Sveriges arbete. Riksantikvarieämbetet har i enlighet med uppdragsformuleringen i regleringsbrevet samrått med Naturvårdsverket.

Sveriges uppdrag

Kommitténs roll och arbete

Världsarvskommittén har det övergripande ansvaret för världsarvskonventionens tillämpning. Den består av representanter för 21 länder som undertecknat konventionen. Ledamöterna väljs vid möten vartannat år av de stater som åtagit sig att följa den. Mötet äger rum i anslutning till Unescos Generalkonferens. Mandatperioden är enligt konventionen sex år men de statsparter som kandiderar har genom en frivillig överenskommelse begränsat sina mandatperioder till fyra år för att skapa större rotation i kommittén. Antalet statsparter till konventionen uppgår för närvarande till 189 stycken.

Världsarvskommittén fattar beslut om förslag till nya världsarv. Den diskuterar befintliga världsarvs tillstånd och skydd och fattar beslut om åtgärder för att trygga världsarven och som berörda statsparter förväntas följa. I särskilt allvarliga fall för kommittén upp hotade världsarv på listan över världsarv i fara för att påkalla internationell uppmärksamhet. Om ett världsarvs värden har försvunnit kan kommittén avföra objektet från listan över världsarv. Kommittén följer även tillståndet i världsarven genom regelbundna, världsdelsvisa analyser. Den fattar beslut om budgeten för konventionens fond, den s.k. Världsarvsfonden, som består av årliga avgifter från konventionens statsparter. Fonden bekostar delar av konventionsarbetet. Statsparterna kan ansöka om medel från fonden för olika insatser, till exempel katastrofhjälp och stöd att ta fram förslag till världsarv. Kommittén ansvarar för besluten om sådana ansökningar. En central uppgift är vidare att initiera och fatta beslut om förändringar i konventionens tillämpning. Konventionsarbetet utvecklas ständigt. Riktningen och regler stadsfästs i konventionens operationella riktlinjer och i policys och strategier. Beslut om kommunikationsinsatser och kapacitetshöjande insatser samt om samarbeten av olika slag ingår också i uppdraget.

Unescos världsarvscenter vid Unescos sekretariat i Paris handlägger kommitténs arbete. Konventionens tillämpning och kommitténs beslut ska vila på professionell och vetenskaplig grund. Tre expertorganisationer bistår kommittén med råd och bedömningar: International Council of Monuments and Sites (Icomos), International Union for Conservation of Nature (IUCN) och International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (Iccrom).

Kommittén sammanträder normalt en gång per år. Kortare extraordinära möten kan hållas för ärenden som inte klarats av på de ordinarie mötena eller om någon särskild omständighet eller händelse gör att kommittén behöver sammanträda. Sverige har deltagit i kommitténs möten i Quebec, Kanada 2008, Sevilla, Spanien 2009, Brasilia, Brasilien 2010 och Paris, Frankrike 2011, samt i två extraordinära möten 2010 och 2011 i Paris.

Förberedelsearbetet inför och genomförandet av mötena innebär en omfattande arbetsinsats. Mötesdokumenten omfattar cirka 2000 sidor och görs tillgängliga för ledamöterna sex veckor före mötet. Under de cirka tio dagar som de ordinarie mötena varar fattas fler än 300 beslut. Ledamotskapet är att likna vid ett styrelseuppdrag. Ledamöterna bildar sig en uppfattning i ärendena på dagordningen, diskuterar och fattar beslut. Arbetet sker på engelska och franska, vilka är konventionens arbetsspråk.

Under mötena tillsätts vanligen arbetsgrupper med uppgift att ta fram förslag till beslut i olika ärenden. Det är vanligt förekommande att arbetsgrupperna fortsätter sitt arbete mellan de ordinarie sessionerna för att utreda frågor och ta fram förslag till kommittén. Frågor kan även utredas vid möten där experter deltar, s.k. expertmöten. Ledamöterna ombeds ofta under året inkomma med underlag och lämna synpunkter på olika förslag från arbetsgrupper, expertmötena och Unescos världsarvscenter. Ledamöterna deltar och bidrar i varierande omfattning och utsträckning i dessa aktiviteter.

Under mandatperioden har två möten för konventionens samtliga statsparter hållits, 2009 och 2011. Förutom val av ledamöter till kommittén fattas vid dessa möten beslut om statsparternas årliga avgift till fonden. På dagordning står även utvecklingsfrågor. Deltagandet på mötena faller utanför kommittéuppdraget, men eftersom Sverige varit ledamot vid de två tillfällena har det fallit sig naturligt att samordna förberedelserna och representationen till kommitté- och statspartsmötena.

Kandidaturen

En viktig grund för kandidaturen har varit Riksantikvarieämbetets och Naturvårdsverkets tidigare internationella arbete i världsarvskonventionens tillämpning. Riksantikvarieämbetet har bistått bland andra afrikanska länder i arbetet med nomineringar av objekt till världsarvslistan, och agerat konsult i den regionala analysen av världsarvens tillstånd och skydd i Norden och Baltikum 2006. Naturvårdsverket har varit konsult vid nomineringen av ett världsarv på Grönland. Tjänstemän vid myndigheterna har internationellt efterfrågad kompetens på nominering och förvaltning av världsarv. Vidare har tjänstemännen varit

ledamöter i styrelsen för stiftelsen Nordic World Heritage Foundation, ett regionalt center i Oslo som arbetar med konventionens tillämpning.

Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket har dessutom tidigare följt världsarvskommitténs möten som observatörer och deltagit i olika världsarvsrelaterade möten och sammanhang. De erfarenheter, den kompetens och de internationella nätverk som har etablerats var en förutsättning för att Riksantikvarieämbetet skulle föreslå Kulturdepartementet en svensk kandidatur.

Ett avgörande skäl till kandidaturen var önskemålet om fortsatt nordisk representation i kommittén. De nordiska natur- och kulturavmyndigheterna har alltsedan länderna ratificerade konventionen haft ett samarbete i konventionsarbetet. Två nordiska länder har dessutom suttit i kommittén. Finland och Norge har varit ledamöter och i och med att Norges mandatperiod närmade sig sitt slut 2007 enades de nordiska riksantikvarierna om att Riksantikvarieämbetet skulle föreslå Regeringskansliet att Sverige borde kandidera.

Att sitta i kommittén är eftertraktat bland konventionens statsparter. Konventionen har blivit till något av Unescos flaggskepp. En plats i kommittén är ett prestigefyllt uppdrag som ger inflytande. Konkurrenterna om platserna råder och tävlan uppstår i samband med valet. Statsparternas kandidaturer har under åren kommit att utvecklas till resurskrävande valkampanjer. För att bli invald krävs brett stöd från andra stater och gärna ett tydligt innehåll i kandidaturen. När Sverige kandiderade 2007 presenterades de två personer som skulle vara Sveriges frontfigurer i kommittén, en för kultur och en för natur, tillsammans med de frågor Sverige avsåg att driva (se nedan). En kandidatur kräver förberedelser i god tid, resurser och förankringsarbete.

En indikation på det starka intresset är att 30 statsparter konkurrerade om tolv platser vid valet 2009, vilket är en jämförelsevis hög siffra. Riksantikvarieämbetet noterade i samband med valet 2011 att intresset drivits upp ytterligare. Det märktes inte minst genom antalet förfrågningar om stöd till kandidaturerna i form av röstbyten. Denna utveckling innebär att det numera inte räcker med enbart goda experter och frågor som de kandiderande staterna vill driva. I ökande grad förekommer konkreta löften om utbyte av stöd mellan statsparter, inför nästa val till kommittén eller för andra uppdrag i Unesco, FN och andra internationella samarbeten.

Utvecklingen kan inte enbart förklaras med att intresset för världsarvskonventionen och kommittén ökar. De internationella organisationerna, deras verksamheter och poster blir genom globaliseringen och internationaliseringen alltmer viktiga som arenor och resurser för

realpolitiska intressen. Dessutom sammankopplas de med varandra. Denna utveckling gör att det i framtiden kommer att krävas mer resurser och insatser för att Sverige ska kunna komma i fråga för en plats i världsarvskommittén igen.

Utvecklingen påverkar även ländernas representation och kommitténs beslut. Ledamöternas Unescoambassadörer deltar mer aktivt i arbetet och för ländernas talan. Expertinflytandet minskar när diskussionerna förs och besluten fattas av diplomater.

I samband med att Sveriges uppdrag i kommittén avslutades hösten 2011 kandiderade Danmark. Danmark lyckades dock inte få tillräckligt stöd varför det för närvarande inte finns någon nordisk representant i kommittén. Vid nordiska myndigheter och departement förs diskussioner om framtida kandidaturer. Önskemålet om att ha nordisk representation är fortsatt stark. På grund av att det har blivit alltmer krävande att kandidera med framgång och att uppdragets genomförande innebär en omfattande arbetsinsats bör en kandidatur föregås av noggranna överväganden.

För Riksantikvarieämbetet har uppdraget i kommittén varit en prioriterad aktivitet inom ramen för myndighetens internationella arbete. Det har varit ett steg i ökat internationellt engagemang för världsarvskonventionens tillämpning mot bakgrund av myndighetens mål och uppdrag. Genom uppdraget har även Naturvårdsverket under de fyra åren ökat det internationella engagemanget i konventionsarbetet.

Organisation, samordning och förankring

Representation och arbetsgrupp

Sveriges arbete i kommittén har letts av förra riksantikvarien Inger Liliequist i samarbete med Rolf Löfgren, handläggare på Naturvårdsverket. För uppdraget skapades en arbetsgrupp där även tjänstemän från Kulturdepartementet, Miljödepartementet och Riksantikvarieämbetet ingick. Genom sammansättningen har kompetens på både natur- och kulturmiljöfrågor funnits i gruppen. Enligt världsarvskonventionen bör expertis på natur- och kulturarv ingå i ledamöternas representation. I samband med att uppdraget organiserades sågs det som en förutsättning för uppdragets genomförande att båda kompetenserna fanns med. Riksantikvarieämbetet vill inför eventuella kommande kandidaturer understryka nödvändigheten av detta även mot bakgrund av att det i många fall saknas naturmiljökompetens i kommittéledamöternas representation. Det påverkar kvaliteten i kommitténs beslut och försvagar konventionens tillämpning.

Riksantikvarieämbetet bedömer att arbetsgruppen har fungerat väl. I gruppen har det funnits olika kompetenser som tagits tillvara. Enskilda medlemmar har exempelvis på basis av djup sakkompetens och erfarenhet på särskilda områden deltagit i expertmöten för olika utvecklingsfrågor. Arbetsuppgifter har fördelats efter kompetens och det ansvar deltagarna haft i gruppen utifrån myndighetstillhörighet. Gruppen har aktivt reflekterat över arbetet i kommittén och successivt sökt utveckla det över de fyra åren. Uppdraget har inneburit ett kontinuerligt lärande. Myndigheten har tillsammans med Naturvårdsverket sedan tidigare god kunskap och erfarenhet av kommitténs arbetsformer som observatörer vid mötena. Uppdraget i kommittén har dock krävt fördjupade kunskaper om hur kommittén arbetar och fattar beslut.

Kommitténs arbete förändras allt snabbare och påverkas av det politiska läget och utvecklingen i världen. Världsarvskonventionens tillämpning är inblandad i olika politiska och ekonomiska processer. Alltför uppfattar konventionen som viktig och för upp frågorna på politisk nivå. Betydelsen av att kunna agera utifrån FN-systemets sätt att förhandla, debattera och utforma beslut ökar.

Inför kommitténs möten har arbetsgruppen haft hjälp av experter vid Riksantikvarieämbetet med att ta ställning till sakfrågor i ärenden, formulera svenska ståndpunkter och förslag till ändringar i världsarvscentrets och de rådgivande organisationernas utkast till kommittébeslut. Naturvårdsverkets representant har ensam svarat för naturarven, som till antalet är väsentligt färre än kulturarven. Världsarven omspanner många olika typer av arv och påverkas av olika förhållanden. Experterna har därför haft olika sakkompetens. De svenska ståndpunkter som förts fram i kommittén har haft en god grund och förankring i myndigheten. Sverige har i kommittén vinnlagt sig om att föra fram perspektiv, ståndpunkter och argument från praxis i nationell natur- och kulturmiljövård. Samtidigt har förberedelsearbetet kunnat väcka nya frågor i det nationella arbetet. Experterna har vidare fått djupare kompetens på världsarvskonventionens tillämpning, vilket kan stärka myndighetens arbete nationellt.

Delegationerna till kommitténs möten har letts av dåvarande riksantikvarien Inger Liliequist. I Sveriges representation har även ingått sex tjänstemän från Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet. Därutöver har en tjänsteman från Svenska Uneskorådet deltagit i mötet 2010. Den permanenta svenska delegationen vid Unesco har deltagit vid mötena 2009 och 2011. Uneskorådets och delegationens deltagande har inneburit värdefullt stöd. Delegationen har en viktig roll vid mötena eftersom den är Sveriges permanenta representant i Unesco. Den har kontakterna i Unesco och kan ge mer avancerat diplomatiskt stöd.

Samordning och förankring

Genom att tjänstemän vid Kulturdepartementet och Miljödepartementet har deltagit i arbetsgruppen för uppdraget har arbetet i kommittén haft kontinuerlig förankring i Regeringskansliet. Kulturdepartementet har stått för samordningen av uppdraget i Regeringskansliet och mot den svenska Unescodelegationen. Riksantikvarieämbetet har ansvarat för samordningen av arbetet i arbetsgruppen. Samarbetet mellan myndigheterna har fungerat väl.

Arbetet i kommittén har även förankrats i olika grupper och nätverk. Kulturdepartementet har varit sammankallande för uppdragets referensgrupper. Ursprungligen bildades en nationell och en nordisk grupp, vilka efter ett år slogs samman till en gemensam grupp. Gruppen har haft möten en till två gånger per år under mandatperioden. Den har bestått av representanter från Kulturdepartementet, Miljödepartementet, Utrikesdepartementet, Utbildningsdepartementet, svenska Unescodelegationen i Paris, Svenska Uneskorådet, Sida, Sveriges lantbruksuniversitet, myndigheter med ansvar för natur- och kulturmiljö från

andra nordiska länder och stiftelsen Nordic World Heritage Foundation. Vid mötena har delar av arbetsgruppen deltagit.

Referensgruppen har hållits informerad om Sveriges arbete. Det har möjliggjort insyn och meningsutbyte mellan deltagarna. Det har dock varit en utmaning att få till stånd ett gott utbyte vid gruppens möten. Gruppen har haft många kreativa, givande diskussioner, men även möten där kommunikationen mest har bestått av information från arbetsgruppen till referensgruppens medlemmar. Kunskapsnivån om konventionen och kommittéuppdragets innebörd varierar liksom intresset. Konventionen är komplex och teknisk till sin karaktär. Aktuella ärenden i kommittén rör i hög utsträckning specifika expertfrågor och förhållanden. Att få till stånd en god dialog för att förankra och utveckla arbetet var därför en utmaning. Sammantaget har det varit värdefullt med referensgruppen och en sådan bör finnas om Sverige åter skulle ingå i världsarvskommittén.

Vidare har de nordiska och europeiska chefsnätverk som riksantikvarien ingår i utnyttjats för information och diskussion om olika frågor som rör världsarvskonventionen. Här har de årliga nordiska chefsmötena mellan riksantikvarierna varit särskilt betydelsefulla. Nätverken för världsarven i Sverige och Norden har fått rapport från kommittémötena vid några av sina årliga konferenser. Svenska Unescorådet har informerats efter varje kommittémöte.

Sverige har fortsatt en nordisk tradition att ha gemensamma möten för de nordiska länderna och stiftelsen Nordic World Heritage Foundation. De uppskattas av de övriga nordiska delegationerna, särskilt av nya deltagare som fått en god introduktion till kommitténs arbete och kunnat etablera kontakter. De nordiska mötena ger möjlighet att utbyta information och diskutera ståndpunkter, förslag och ärenden på dagordningen. I något fall har de nordiska länderna även kunnat göra en gemensam arbetsinsats i en arbetsgrupp. Även Nordic World Heritage Foundation har gett sådant stöd till Sverige. Det nordiska meningsutbytet har varit ett värdefullt stöd som gett kraft åt Sveriges agerande i kommittén.

Den nordiska koordineringen har inte syftat till att formulera några gemensamma nordiska ståndpunkter. Sverige har agerat som självständig ledamot i kommittén. De nordiska mötena har som forum gjort det möjligt att hitta det gemensamma. Att utveckla det nordiska samarbetet mot en mer gemensam hållning är inte självklart önskvärt och skulle dessutom kräva en betydande arbetsinsats.

Från vissa håll har framförts önskemål om att arbetet i kommittén borde samordnas bättre med den nordiska hållningen till Unesco i övrigt. Det nordiska samarbetet i Unesco är välutvecklat och de permanenta delegationerna diskuterar och tar gemensam ställning till

organisationens verksamhet, inriktning och prioriteringar. Det är en rimlig ståndpunkt som bör beaktas om Sverige eller något annat nordiskt land kandiderar till kommittén. För svensk del behöver i så fall samordningen mellan expertmyndigheterna, Regeringskansliet och Unescodelegationen utvecklas.

EU-medlemsstaterna i Unesco har sedan några år regelbundet koordineringsmöten. Även under kommittémötena hålls normalt några sådana möten. EU-koordineringen har hittills mest handlat om utbyte av information och ståndpunkter i angelägna frågor på dagordningen. Den är dock under utveckling och kommer troligtvis att få ökad betydelse i framtiden. EU-koordineringen ger möjlighet till inflytande och bredare förankring och skulle kunna utnyttjas mer.

Kommunikation

Sveriges uppdrag och arbete har på olika sätt gjorts känt för olika målgrupper och ändamål. I samband med kandidaturen togs broschyrer fram för att informera om Sveriges representanter i kommittén och de frågor Sverige avsåg att driva. Under mandatperioden har kommunikationsplaner tagits fram varje år. Riksantikvarieämbetet har regelbundet informerat om uppdraget och kommitténs möten på webben. Där har även korta rapporter från mötena publicerats. Uppdraget och resultaten av mötena har även redovisats vid externa möten och konferenser och berörts i artiklar som myndigheten bidragit med i Svenska Unescorådets skrifter. Även sociala media har utnyttjats, i begränsad omfattning. En analys av artiklar i media som Riksantikvarieämbetet gjorde 2009 visade att själva uppdraget i kommittén mest uppmärksammades i samband med valet och att kommitténs beslut sedan stått i fokus.

Riksantikvarieämbetet har i uppdraget sett en potential till ökad allmän kännedom om världsarvskonventionen och Sveriges arbete i Unesco. Kommunikationsinsatserna har även varit viktiga för att öka insynen i arbetet. Kommitténs diskussioner finns även sammanfattade i rapporter på Unescos webbsida. Där finns Sveriges samtliga yttranden i kommittén.

För att underlätta kommunikationen inom arbetsgruppen och med referensgruppen och de nordiska myndigheterna upprättade Riksantikvarieämbetet en diskussionsgrupp på myndighetens webbforum. De som gavs tillträde till forumet har kunnat följa arbetsgruppens arbete genom de dokument som publicerats där. Särskilt lästa har arbetsgruppens mötesanteckningar varit. Forumet nyttjades dock inte för diskussion, vilket var möjligt. Detta

bör övervägas inför ett nytt eller liknande uppdrag. Utvecklingen av interaktiva media ger nya möjligheter för intern och extern kommunikation.

Policy och inriktning

Prioriterade frågor

Som en del av kandidaturen identifierades och kommunicerades fem frågor som Sverige ville driva i kommittén. För att möta utmaningar i konventionsarbetets framtida utveckling och viktiga frågor i samhället framhölls att Sverige avsåg fortsätta stödja kommitténs globala strategi för en balanserad och representativ världsarvslista. Strategin syftar till en jämnare geografisk spridning av världsarven i världen, en bredare representation av olika kategorier av natur- och kulturarv samt en bättre balans mellan antalet naturarv och kulturarv. Vidare ville Sverige verka för en integrerad natur- och kultursyn, verka för en hållbar utveckling, stödja insatser för att avvärja hot mot världsarv i fara och få fler barn och ungdomar i världen att bli medvetna om natur- och kulturarvet. Frågorna ligger i linje med konventionens centrala tankar, aktuella frågor i kommittén och nationella mål och uppdrag för natur- och kulturmiljövården. De har också stått i samklang med den svenska Unescostrategin.

Under mandatperioden har Sverige varit särskilt aktiv med yttranden, förslag och beslut inom tre av frågorna: den globala strategin, hållbar utveckling och hotade världsarv. Svårare har det varit att verka för en integrerad natur- och kultursyn. Kommittén har ännu inte kommit särskilt långt i en förändrad syn, vilket gjort det svårt att driva frågan. Det hade krävt en väsentlig arbetsinsats. Att verka för att fler barn och unga får kunskap om natur- och kulturarvet har också varit en utmaning. Det beror inte på att frågan inte anses vara viktig i kommittén. Exempelvis har ungdomsläger arrangerats i anslutning till varje kommittémöte. Världsarvscentret i Paris arbetar på olika sätt med frågan och även i statsparterna pågår mycket arbete, särskilt skolverksamhet. Snarare beror det på att konkreta aktiviteter och insatser för att öka kunskapen bland barn och unga inte ingår i kommitténs arbetsuppgifter. Kommittén kan dock uppmuntra till sådana. Sverige har framfört den ståndpunkten i olika underlag som rör konventionens framtida tillämpning.

Särskilda utvecklingsfrågor

Världsarvskonventionens tillämpning utvecklas ständigt. Under de fyra år Sverige suttit i kommittén har ett omfattande arbete genomförts med att utreda olika frågor och ta fram regler, riktlinjer och strategier. Sverige har på olika sätt och i varierande grad engagerat sig i det mesta av utvecklingsarbetet. Ambitionen har varit att vara aktiv som ledamot. Det är en förutsättning för att kunna påverka utvecklingen av konventionens tillämpning och ger ledamotskapet trovärdighet.

Det är främst kompetensen som har fått avgöra vilka frågor som Sverige engagerat sig i. Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket har god kunskap om nomineringar till världsarvslistan och har här kunnat ge ett substantiellt bidrag. Det gäller framförallt synsätt och riktlinjer för s.k. transnationella serievärldsarv där objekten består av områden i flera länder. Synpunkter och förslag har även lämnats i kommitténs försöksverksamhet med att utveckla stödet och samarbetet mellan statsparter, Unesco och de rådgivande expertorganisationerna i nomineringsprocessen. Vidare har Sverige följt kommitténs arbete med förändringar i riktlinjerna för konventionens tillämpning och budgettekniska frågor. En ytterligare fråga har varit framtagandet av nya regler för val av ledamöter till kommittén. Det utvecklingsarbete som varit mest framträdande och inneburit ett kontinuerligt engagemang under hela Sveriges tid i kommittén är det visions- och strategiarbete för konventionens framtid som Australien initierade 2008. Sverige har deltagit i detta arbete på och mellan kommittémötena och även på ett expertmöte i Bahrain 2010 om kommitténs arbetsformer. Visionen och handlingsplanen antogs 2012.

Sverige har även engagerat sig i två av de programarbeten som bedrivs vid världsarvscentret till stöd för världsarvskonventionens tillämpning. Riksantikvarieämbetet har finansierat svensk expertmedverkan i programmet *Prehistory*, där expertis från Göteborgs universitet har medverkat i utvecklingen av ett internationellt arkiv för hållkonst. Sverige har även bidragit i utvecklingen av ett nytt, reviderat program för hållbar turism och världsarv vid Unescos världsarvscenter. Under kommittémötet i Brasilia 2010 ledde Sverige tillsammans med Kina och med expertstöd från Nordic World Heritage Foundation en arbetsgrupp med uppgiften att ta fram ett förslag till beslut om hur programmet skulle vidareutvecklas. Stiftelsen har sedan arbetat vidare med programmet tillsammans med världsarvscentret. Det nya programmet antogs 2012. Ett led i det fortsatta arbetet var en regional workshop i Visby 2010 som Nordic World Heritage Foundation och Riksantikvarieämbetet arrangerade tillsammans med stöd från Miljøverndepartementet i Norge, Kulturarvsstyrelsen i Danmark och Naturvårdsverket. Nordic World Heritage Foundation hade uppdrag från Miljøverndepartementet att ta fram en modell för hållbar turism i och kring världsarv i Norden och Baltikum. Resultatet av workshopen har rapporterats till Unesco.

Centralt har även varit att söka länka samman världsarvsarbetet med andra Unescofrågor och FN-initiativ inom miljö, utveckling och stadsplanering. Ståndpunkten har varit att Sverige bör agera för ökad samverkan mellan internationella initiativ för att åstadkomma synergieffekter och stärka utvecklingen inom dem. Sverige och Riksantikvarieämbetet har ett flerårigt engagemang i UN-HABITAT:s internationella mötesplats World Urban Forum och har lyft världsarvens möjligheter för hållbar stadsutveckling där.

Professionell och vetenskaplig grund

Enligt konventionstexten är världsarvskommittén en expertkommitté med uppgiften att värna om världsarven. Experter ska ingå i delegationerna till mötena. Kommitténs beslut ska utgå från de bedömningar som de rådgivande organen gör i ärendena. Sverige har i kommittén utmärkt sig genom att hålla på konventionens grundprincip att konventionens tillämpning ska vila på professionell och vetenskaplig grund. Sitt tydligaste uttryck har denna hållning fått i diskussionerna och besluten om nomineringar till världsarvslistan.

Det finns dock ingen samstämmig syn i kommittén trots konventionstextens lydelse. Många ledamöter betonar i stället att kommittén är suverän beslutsfattare. Andra ledamöter utgår från principen om staters självständighet och rätten att formulera ståndpunkter som de vill och driva dem. Under senare år har en polarisering skett mellan ledamöterna utifrån dessa olika perspektiv. Sveriges linje företräds av en minoritet. Expertorganisationernas bedömningar åsidosätts i ökande grad. Diskussionerna i kommittén blir hårda och antalet omröstningar i ärendena ökar. I några fall har Sveriges ställningstaganden vid kommitténs möten fått efterspel i form av brev och uppvakningar från stater som haft ärenden på dagordningen och ansett sig motarbetade. Sveriges expertbedömningar har felaktigt tolkats som diplomatiska signaler.

Det allmänna intrycket är att kommitténs beslut alltmer har kommit att politiseras. Värnandet om världsarvens värden kommer ofta i konflikt med andra samhällsintressen, exempelvis stadsutveckling, behovet av mark för näringar, bebyggelse och infrastruktur. Dessa intressen tenderar att väga tyngre än professionella bedömningar ur natur- och kulturmiljösynpunkt. Intresset för att få med objekt på världsarvslistan ökar också starkt. Alltfler statsparter ser dessutom konventionen och kommittén i sig som verktyg för politiska och ekonomiska intressen. Sina mest extrema uttryck får detta när världsarven är en del av konflikter mellan stater om landområden.

Det fanns stater och olika grupperingar av dem som i kommittén agerade utifrån egenintressen, exempelvis för att få upp objekt på världsarvslistan, tona ned kritik i kommitténs beslut i ärendena om världsarvens skydd och förvaltning eller för att undvika att objekt fördes upp på listan över världsarv i fara. Experternas råd och kommitténs egna regelverk åsidosattes därvid. Egenintressen med tillhörande gruppbildning märktes även i kommitténs arbete med visionen och handlingsplanen för konventionens framtid.

Utvecklingen väcker flera frågor inför framtiden. Sverige och andra stater i kommittén har påtalat att motsättningarna mellan politik och expertis behöver lösas för att konventionens

trovärdighet ska kunna bevaras. En bättre dialog mellan experter och diplomater behöver etableras tillsammans med gemensamma synsätt på hur bevarandefrågor och utvecklingsfrågor kan ses i ett sammanhang och lösas utifrån det hållbara samhället som gemensamt mål. Nya arbetsformer för expertorganisationernas rådgivning behöver skapas. En samsyn behöver etableras bland konventionens statsparter om kommitténs uppgift och arbete.

Om Sverige skulle välja att kandera på nytt till kommittén bör den utveckling som beskrivits beaktas. För att klara uppdraget behöver kommunikationen och samordningen mellan expertmyndigheterna, departementen och den svenska representationen vid Unesco utvecklas.

Förutsättningar och genomförande

Kompetens

Arbetsgruppen har haft tillgång till god expertkompetens på världsarvskonventionen och de sakfrågor som kommittén tar ställning till. En fullgod insats kunde göras redan från början när det gäller nomineringarna till världsarvslistan. Med högre antikvarisk kompetens i delegationen till mötena hade Sverige även kunnat få större inflytande över diskussionerna och besluten i ärendena om kulturarvens skydd och förvaltning.

För delegationen vid mötena har kommitténs sätt att arbeta och fatta beslut emellertid bjudit på utmaningar. Arbetet är krävande vad gäller förmåga till samarbete mellan aktörer, tillgång till kunskap och samlad kompetens. Riksantikvarieämbetet bedömer att Sverige har gjort ett gott arbete i kommittén, men vill framhålla att det hade kunnat stärkas ytterligare med diplomatisk kompetens och kunskaper om internationellt beslutsfattande.

Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket har exempelvis successivt fått lära sig FN-systemets språkbruk och uttrycksätt för att kunna vara med och påverka besluten.

Medverkan från diplomater eller andra med motsvarande kunskap hade underlättat arbetet och skapat bättre förutsättningar för genomslag för svenska ståndpunkter. Kompetensen hade även stärkt delegationen i diskussionerna i kommittén. Det ökade intresset för konventionen och kommittén har inneburit att alltfler delegationer leds av Unescoambassadörer. Nivån på deltagarna i delegationerna höjs av diplomaterna som skickligt kan hantera diskussionerna och utformningen av beslut. Denna kompetens behövs särskilt i svåra och kontroversiella ärenden.

Arbetsgruppen påtalade tidigt behovet och Regeringskansliet avsatte visst stöd i början av uppdraget men inte under hela mandatperioden. Sveriges Unesco-delegation i Paris har stöttat i arbetet men har haft begränsade resurser för ett mer utvecklat stöd.

Samarbete

En ytterligare förutsättning för uppdragets genomförande är samarbete. Det är särskilt viktigt eftersom världsarvskonventionens tillämpning är tvärssektoriell. Som ovan nämns har samarbetet fungerat väl. Den aspekt som Riksantikvarieämbetet här vill lyfta är betydelsen

av tillgång till kanalerna och kontakterna mellan statsparternas permanenta delegationer vid Unesco i Paris. De har arbetsgruppen inte haft direkt tillgång till. De blir mot bakgrund av det ökande intresset för konventionen och kommittén allt viktigare för diskussion och förankring av bedömningar, ståndpunkter och förslag redan före kommittémötena. Unescodelegationen i Paris har även i detta avseende stöttat i arbetet men har haft begränsade resurser för ett mer utvecklat stöd. Om Sverige skulle kandidera på nytt är det önskvärt att samarbetet med Sveriges Unescodelegation utvecklas ytterligare eller att andra lösningar etableras.

För att få genomslag i kommitténs beslut behöver även samarbetet med andra ledamöter under kommittémötena vara utvecklat. Sverige har haft ett gott samarbete med flera av dem och har successivt utvecklat fler relationer. Riksantikvarieämbetets erfarenhet är att relationerna är avgörande för att få gehör för ståndpunkter och förslag eftersom det är under mötena som de slutgiltiga besluten fattas. Delegationsledaren har här en central roll eftersom många ledamöter förväntar sig att kontakten ska ske på den nivån.

Resurser

Uppdraget har genomförts inom ramen för befintliga resurser. Tid och omkostnader har belastat myndigheternas normala anslag. För att ge en bild av vad genomförandet krävt redovisas uppgifter för ett av de fyra åren, 2010. Uppgifterna omfattar den uppskattade, samlade arbetstid som myndigheterna i arbetsgruppen nedlagt och omkostnaderna i samband med möten och aktiviteter.

Det bör noteras att Riksantikvarieämbetets och Naturvårdsverkets omkostnader detta år var högre än för övriga år eftersom myndigheterna avsatte medel för workshoppen om hållbar turism och världsarv i Norden och Baltikum. 2010 deltog även Svenska Unescorådet med en representant vid kommittémötet i Brasilia samt vid två arbetsgruppsmöten. Uppgifter för Sveriges Unescodelegation och representanterna i referensgruppen redovisas inte då deras insats varit begränsad.

Riksantikvarieämbetet

Tid: 1,25 årsarbetskrafter. Av denna tid har 65% av en årsarbetskraft brukats för samordningen av uppdraget

Omkostnader: 340 000 kr. Av denna summa avser 96 000 kr omkostnader för workshop om hållbar turism och världsarv i Norden och Baltikum

Naturvårdsverket

Tid: 16% av en årsarbetskraft

Omkostnader: 135 000 kr. Av denna summa avser 100 000 bidrag till workshop om hållbar turism och världsarv i Norden och Baltikum

Kulturdepartementet

Tid: 20% av en årsarbetskraft

Omkostnader: 35 000 kr

Miljödepartementet

Tid: 1 vecka

Omkostnader: inga

Svenska Uneskorådet

Tid: 3 veckor

Omkostnader: 32 000 kr

En möjlighet att bidra till konventionens tillämpning är att finansiera olika aktiviteter och insatser. Det är ett sätt att driva konventionsarbetet framåt och dessutom vara aktiv som ledamot i kommittén. De två insatser Sverige bidragit med är workshopen om hållbar turism och världsarv i Norden och Baltikum och expertstödet till Unescos program *Prehistory*. Några särskilda medel har arbetsgruppen inte haft tillgång till. Workshopen finansierades i samarbete med andra myndigheter. Expertstödet bekostades av Riksantikvarieämbetet.

Utvecklingen av konventionens tillämpning är i hög grad beroende av extra medel eftersom världsarvsfondens medel är begränsade. Det är därför vanligt att ledamöter eller andra statsparter skjuter till medel för exempelvis utvecklingsinsatser, särskilt i de fall de själva är initiativtagare till dem. I Unesco initierar, finansierar och genomför medlemsländerna ofta många av de aktiviteter som sker inom eller i anslutning till Unescos program och konventioner. Det finns en förväntan om att de ska bidra, särskilt om de innehar uppdrag i kommittéerna eller programmen.

Möjligheterna att vara med och driva utvecklingen av konventionsarbetet hade varit större om särskilda medel tillskjutits. Någon anslagsförstärkning följde inte med kommittéuppgiftet. Arbetsgruppen har undersökt olika möjligheter till extern finansiering, däribland biståndsmedel genom Sida för insatser i hotade världsarv. Arbetsgruppen fann att biståndspolitikens inriktning mot långsiktig aktörssamverkan och kanalisering av biståndsmedel genom ambassaderna inte enkelt kan passas till världsarvskonventionens tillämpning och Unescos arbetssätt. Sidas nedprioritering av kulturarv i genomförandet av Sveriges politik för global utveckling har också varit en försvårande omständighet. Lösningar hade sannolikt gått att finna, men inte utan en betydande arbetsinsats, vilket arbetsgruppen inte haft resurser till.

Bedömning av uppdragets genomförande

Mot bakgrund av beskrivningen av uppdragets innebörd, genomförandet och förutsättningarna kan den samlade bedömningen av Sveriges prestation sammanfattas genom att placeras på en av fyra nivåer. Nivåerna beskriver olika grader av ambitionsnivå, aktivitet och resurser hos kommitténs ledamöter. Att kategorisera ledamöterna på det här sättet innebär givetvis en förenkling. Idealtyperna tjänar här det illustrativa syftet att på ett enkelt sätt försöka åskådliggöra insatsen.

Nivå 1

Ledamoten deltar i kommitténs och andra möten utan att vara särskilt aktiv i diskussioner och beslut. Uppdraget utförs på en miniminivå.

Nivå 2

Uppdraget utförs med ökad aktivitet. Ledamoten yttrar sig i kommitténs diskussioner, lämnar skriftliga synpunkter i remissvar och förslag i underlag i exempelvis utvecklingsfrågor.

Nivå 3

Ledamoten bidrar aktivt i diskussioner och lämnar skriftliga synpunkter i remissvar och förslag i underlag. Ledamoten deltar i utformningen av beslut och bidrar aktivt i arbetsgrupper. Stöd från Unescodelegation och departement finns.

Nivå 4

Den mest aktive och drivande ledamoten yttrar sig i diskussioner och inkommer med skriftliga synpunkter. Deltagandet i utformningen av beslut är mycket aktivt. Ledamoten är även drivande i arbetsgrupper och har ett utvecklat stöd från Unescodelegation och departement. Statsparten tar även initiativ till och finansierar exempelvis utvecklingsarbete.

Ledamöter återfinns på samtliga nivåer. Majoriteten av dem befinner sig på nivå två och tre. Sveriges genomförande av uppdraget har successivt utvecklats över de fyra åren till nivå tre med drag av nivå fyra 2011. I jämförelse med många andra ledamöter har Sverige haft förhållandevis goda förutsättningar och varit bland de mest aktiva ledamöterna. Några ledamöter har haft bättre förutsättningar och kunnat vara ännu mer drivande i kommittén.

Fortsatt arbete

Nationellt

Kommittéuppdraget har gett många erfarenheter att använda i det nationella arbetet med världsarvskonventionens tillämpning. Förberedelserna inför världsarvskommitténs möten har gett fördjupade kunskaper om processen och värderingen av nomineringar till världsarvslistan. Genomgången av förvaltningsrapporter om tillståndet i befintliga världsarv har också gett fördjupade kunskaper. Riksantikvarieämbetets förutsättningar att hantera förslag till nya världsarv och frågor som rör skyddet och förvaltningen av världsarven i Sverige har förbättrats genom kommittéuppdraget. Tidigare kontakter har upprätthållits och nya kontakter knutits till gagn för uppgifterna. Riksantikvarieämbetet har redan utnyttjat kompetensen och kontakterna i flera ärenden, exempelvis i samband med kommitténs beslut att föra upp Hälsingegårdar på världsarvslistan i juli 2012, och i kontakterna med Unesco i ärenden som rör skydd och förvaltning av världsarv i Sverige.

Uppdraget har även gett utvecklad kompetens i policyfrågor rörande konventionens tillämpning, vilket också stärker tillämpningen av konventionen nationellt. Det har även medfört en tydligare bild av styrkor, svagheter, behov och utmaningar i det nationella arbetet. Konventionens ställning behöver bli starkare i Sverige. Bland annat behöver de myndigheter som fattar beslut som kan påverka världsarven ökad kompetens på konventionen och dess tillämpning. Uppdraget har väckt förväntningar vid världsarven i Sverige om ökat stöd och engagemang från Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket.

Genom att flera tjänstemän vid Riksantikvarieämbetet har arbetat med uppdraget har kompetensen breddats vid myndigheten. Den kompetensen och erfarenheten behöver tas tillvara och spridas. Myndigheten bör även fortsätta följa världsarvskommitténs möten som observatörer. Det är en förutsättning för konventionens nationella tillämpning.

Riksantikvarieämbetet ser ett behov av att Naturvårdsverket stärker sin kompetens på världsarvskonventionen eftersom myndighetens nyckelperson för konventionens tillämpning i Sverige och representant i kommittén har gått i pension. Även Riksantikvarieämbetet behöver stärka sin kompetens sedan myndighetens expert på nomineringar har pensionerats.

Genom medverkan från Kulturdepartementet och Miljödepartementet i genomförandet av uppdraget har kunskapen och kompetensen även ökat i Regeringskansliet. Det torde även gälla för uppdragets referensgrupp. Det förbättrar också förutsättningarna för det nationella arbetet.

Internationellt

De erfarenheter, kunskaper och kontakter som uppdraget gett kan mycket väl användas i fortsatt internationellt arbete som rör konventionen.

Tjänstemän vid Riksantikvarieämbetet är ledamöter i styrelsen för Nordic World Heritage Foundation. Stiftelsen är en viktig plattform för utvecklingen av världsarvsarbetet i Norden, Baltikum och internationellt. Medverkan i styrelsen borgar för fortsatt samarbete och påverkan i det nordiska arbetet med världsarvskonventionen. Arbetet stärks av erfarenheterna från världsarvskommittén.

Det har blivit allt vanligare att kommittén ber statsparterna om att bidra med underlag i olika frågor, komma med förslag och ge synpunkter i olika utvecklingsfrågor. Myndigheten har genom uppdraget bildat sig en uppfattning om hur konventionens framtida tillämpning bör se ut. Riksantikvarieämbetet har nu bättre förutsättningar att formulera svenska ståndpunkter i underlag och remissvar till Unesco. Vidare kan tjänstemän från Riksantikvarieämbetet fortsätta att delta i olika utvecklingssammanhang, såsom möten och konferenser. Det är även möjligt att ta initiativ till och genomföra expertmöten för utredning av olika frågor.

Sveriges aktiva arbete i kommittén har medfört en förväntan från andra statsparter och från Unescos världsarvscenter om fortsatt engagemang. De ser på Sverige som en statspart som agerar konsekvent och med integritet.

Riksantikvarieämbetet ser många möjligheter att fortsätta bidra internationellt, men vill framhålla att frågan om hur det framtida engagemanget ska se ut behöver utredas. En rimlig nivå och prioritering behöver slås fast. Riksantikvarieämbetet ser för närvarande över sitt internationella arbete och tar fram en internationell strategi vari världsarvskonventionen kommer att beaktas. Fortsatt internationellt arbete inom världsarvskonventionen behöver analyseras och värderas i relation till andra internationella uppdrag och åtaganden samt resurser.

Fortsatt internationellt arbete behöver även förtydligas i styrande dokument.

Riksantikvarieämbetet har tillsammans med Naturvårdsverket ett generellt ansvar för

konventionens tillämpning i Sverige. Hur Sverige arbetar med konventionen beskrivs i regeringens skrivelse till riksdagen, skr.2001/02:171. Skrivelsen behandlar främst det nationella arbetet och ger liten ledning om hur regeringen anser att det internationella världsarvsarbetet ska se ut. Riksantikvarieämbetet anser att den behöver aktualiseras utifrån konventionsarbetets utveckling samt dagens förhållanden och behov. Riksantikvarieämbetet kommer att i en skrivelse till Kulturdepartementet påtala behovet av ett nytt reglerande dokument för Sveriges tillämpning av konventionen.